

26 NYE FILMER

«Taxi Teheran» vant både Gullbjørnen og kritikerprisen under årets filmfestival i Berlin. Nå inntar Jafar Panahis taxitur norske kinoer. FOTO: ARTHAUS

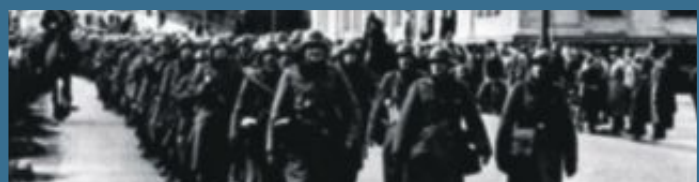

To flotte kvelder med vokaljazzdronningen
Dee Dee Bridgewater & Irvin Mayfield, Jr. and the New Orleans 7

Fredag 09. og lørdag 10. oktober, kl 21.00
Bill. kr 390 ord. /340 student/ jazzklubbmedl.

FLERE KONSERTER PÅ
WWW.NASJONALJAZZSCENE.NO
BILLETTER KAN KJØPES PÅ
WWW.BILLETTSERVICE.NO

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE

ET UFRITT NORGE. KRIG OG OKKUPASJON 70 ÅR ETTER

Foredragsserie – samarbeid mellom
HL-senteret og Universitetet i Oslo

LØRDAG 10. OKTOBER KL.14.00

**DEPORTASJONEN AV JØDER
FRA NORGE UNDER 2. VERDENSKRIG.**
Antijødisk politikk i Norge
i europeisk perspektiv

v/ **Bjarte Bruland**
Historiker

Gamle Festsal, UiO, Karl Johans gate

UIO Universitetet i Oslo

HL-SENTERET

Taxitur uten løyve

«Taxi Teheran» er et stykke stor filmkunst, laget av en uforlignelig håndverker som kjemper for egen frihet.

5

DRAMA
«Taxi Teheran»
Regi: Jafar Panahi
Iran, 2015

Man kunne håpe at Jafar Panahis film «Taxi Teheran», årets Gullbjørnvinner i Berlin, ikke bare ville rulle ut i gatene, men også inn på iranske kinoer. Det er vel for mye forlangt. Den iranske regissøren har laget også denne filmen mer eller mindre illegalt fra sin husarrest, men hadde iranske myndigheter utelukkende sett filmen og ikke mannen bak, ville de kunne anerkjenne Panahis lette, lyse og vittige tilnærming til både sin egen situasjon og til hjemlandets samfunnsmessige struktur. Panahi ble som kjent i 2010 fradømt retten til å lage film de neste 20 årene, og i tillegg dømt til seks års fengsel. Den siste delen av dommen er ikke iverksatt, men yrkesforbudet ligger fast, uten at det har bremsset en filmskaper som utviser stor oppfinnsomhet, humoristisk kløkt og samfunnsmessig hakeblikk i en fastlåst og inhuman situasjon. Ikke minst har han et åpenbart personlig mot som gir «Taxi Teheran» en egen styrke, i tillegg til filmens iboende budskap om å overvinne sensur og overvåking. Handlingens bestemte vaghet blir en demonstrasjon av hvordan yttringsfrihet alltid

kan finne en vei gjennom så vel sosiale som lovpålagte sperrer.

«Taxi Teheran» er en vidunderlig og dypt personlig film – skrevet, spilt og improvisert fram av regissøren selv der han sitter bak rattet i en taxi som kjører gjennom Teherans gater. På veien plukker «drosjesjåføren» opp passasjerer, noen åpenbart etter forhåndsavtale, mens andre bare setter seg inn, slik praksis er i en by der flere ukjente deler på skyssen fra A til B. Det byr på uventede møter, og dermed også en mulighet for Panahi til å utforske dagens Iran gjennom samtale som finner sted. En mann selger vestlige DVD-er illegalt, og står for en av filmens mest kostelige sekvenser, mens en annen argumenterer for dødsstraff. Og to eldre kvinner skal igjen bringe en gullfisk tilbake til sitt opprinnelsessted før det går dem ille. Denne berøringen av fabelhistorien er ikke bare en hyllest til iransk filmtradisjon, men gjennom gullfiskens også et svært symbolsk blikk mot Panahis egen filmografi, da nærmere bestemt debuten «Den hvite ballongen», som handlet om en uskyldig jentes møte med et korrupt system når hun vil anskaffe seg en gullfisk. Nå er uskylden borte.

Jafar Panahis øvrige to filmer laget etter arresten –

«This Is Not A Film» (2011) og «Closed Curtain» (2013) – var hermetiske lukkede prosjekter som til fulle viste situasjonen han befant seg i. «Taxi Teheran» er heller ikke en film laget helt i det åpne, men drosjen blir hans bokstavelige vei tilbake til samfunnet. Til folket og til den sosiale og politiske arenaen. Det lille «spionkameraet» står på dashbordet og lar seg rette dit Panahi ønsker, også mot han selv. Og hans 11 år gamle niese Hana Saedi har også et kamera når hun entrer bilen etter endt skoledag. Hun blir filmens – og Panahis – fornuftige stemme fra det nye Iran, for yttringsfrihet og utluffing. Og det er gjennom hennes skoleoppgave Panahi og Saedi på briljant vis tegner opp hva man som filmskaper og kunstner har lov til og ikke i et rigid iransk regime.

«Taxi Teheran» viser en regissørs jernvilje forvaltet med lun, spisset humor og en humanistisk nerve som understreker viktigheten av frihet, nysgjerrighet og åpenhet. Det er en briljant film med bred appell, et fascinerende portrett av ikke bare filmskaperen, men også det moderne Teheran. Gjennom ren og skjær trass og oppfinnsomhet leker han seg på vittig vis gjennom en svært severdig film, uavhengig av de forholdene den ble laget under.

■ MODE STEINKJER

• Åpner festivalen Film Fra Sør i kveld med regissørens niese Hana Saedi til stede. Ordinær kinopremiere 16. oktober.

Tom i tanken

Den en gang så hardtslående serien begynner for alvor å gå på tomgang.

2

ACTION
«The Transporter Refueled»
Regi: Camille Delamarre
Frankrike/Kina/Belgia, 2015

Fjerde film i Luc Bessons «Transporter»-serie er

angivelig starten på en ny action-trilogi, der den karismabefrie trebukken Ed Skrein tar over hovedrollen etter Jason Statham. Filmen er så uironisk blodharry og siklende idiotisk at den ofte blir skikkelig ufrivillig underholdende. Vi får noen livlige bilstunts, slåsskamp med middelalder-våpen om bord en lystbåt, råkjøring i flyterminal, arkivskap-fu, jetski-fu og en gjeng biltyver

som får grisejuling med en bærepose med andepaté. Som en beskjeden rett-på-hjemmekino-rull har «The Transporter Refueled» sin beskjedne underholdningsverdi, men ingen kan i fullt alvor påstå at dette har noe på kino å gjøre.

■ ESPEN S. RAMBØL

Les hele anmeldelsen på
www.dagsavisen.no